

**PEMBENTUKAN MODEL KEROHANIAN,
KESEJAHTERAAN DAN KUALITI HIDUP DI BESUT
DAN KUALA TERENGGANU**

MORLIYATI BINTI MOHAMMAD

**SARJANA SAINS
UNIVERSITI MALAYSIA TERENGGANU
(UMT)**

2010

0/7678

1100077371

Perpustakaan Sultanah Nur Zahirah
Universiti Malaysia Terengganu (UMT)

thesis
HN 25 .M6 2010

1100077371

Pembentukan model kerohanian, kesejahteraan dan kualiti hidup di Besut dan Kuala Terengganu / Morliyati Mohammad.

PERPUSTAKAAN SULTAN ABDUL ZAHIRAH
UNIVERSITI MALAYSIA TERENGGANU (UMT)
21030 MUALLYA TERENGGANU.

1100077371

1100077371

Lihat sebelah

**PEMBENTUKAN MODEL KEROHANIAN, KESEJAHTERAAN DAN KUALITI
HIDUP DI BESUT DAN KUALA TERENGGANU**

Oleh

MORLIYATI BINTI MOHAMMAD

**Tesis Ini Dikemukakan Bagi Memenuhi Syarat Untuk Ijazah Sarjana
Sains di Fakulti Pengurusan dan Ekonomi
Universiti Malaysia Terengganu (UMT)**

Januari 2010

Abstrak tesis yang dikemukakan kepada Senat Universiti Malaysia Terengganu sebagai memenuhi keperluan untuk Ijazah Sarjana Sains

PEMBENTUKAN MODEL KEROHANIAN, KESEJAHTERAAN DAN KUALITI HIDUP DI BESUT DAN KUALA TERENGGANU

Oleh

MORLIYATI BINTI MOHAMMAD

2010

Pengerusi : **Profesor Madya Mahadzirah Mohamad, Ph.D.**

Ahli : **Profesor Dato' Sulaiman Md. Yassin, Ph.D.**

Abdul Manan Ali, MA

Fakulti : **Pengurusan dan Ekonomi**

Kajian ini dijalankan bertujuan untuk mengenalpasti faktor-faktor peramal kepada kualiti hidup, kesejahteraan dan kerohanian penduduk di Besut dan Kuala Terengganu. Pembolehubah kerohanian diramalkan mempunyai hubungan yang signifikan dengan pembolehubah kesejahteraan dan kualiti hidup. Kajian ini melibatkan penduduk-penduduk yang tinggal Besut dan Kuala Terengganu, dan pemilihan responden kajian dilakukan berdasarkan teknik Persampelan Kuota. Responden/isi rumah yang telah dipilih dikunjungi oleh pengutip data dan menemuramah salah seorang isi rumah yang ada pada masa tersebut.

Alat pengukuran bagi kesejahteraan telah diadaptasi daripada Adam et. al., (1997), manakala alat pengukuran kerohanian pula dibina berdasarkan Neff

(2006) dan alat pengukuran bagi kualiti hidup pula diadaptasi daripada Kajian Projek IRPA (2004). Pembolehubah demografi pula diolah sendiri untuk tujuan kajian ini. Kajian ini menggunakan analisis faktor untuk mengenalpasti faktor-faktor peramal kepada kerohanian, kesejahteraan dan kualiti hidup. Manakala bagi mengenal pasti hubungan yang wujud di antara pembolehubah-pembolehubah tersebut, pendekatan model persamaan struktur telah digunakan dengan menggunakan Amos 6.0.

Dapatan kajian telah mengenalpasti lima faktor iaitu infrastruktur, hubungan sosial, pekerjaan, keselamatan dan perumahan yang meramal kualiti hidup. Manakala, terdapat empat faktor iaitu faktor sosial, faktor intelektual, faktor emosi dan seterusnya faktor fizikal yang meramal kepada kesejahteraan. Bagi pembolehubah kerohanian pula, tiga faktor telah dikenal pasti sebagai faktor peramal kerohanian iaitu faktor kepercayaan, faktor nilai diri dan diikuti faktor kelakuan diri. Analisis *Structural Equation Modelling (SEM)* pula telah menyokong ketiga-tiga hipotesis kajian dengan menunjukkan hubungan yang signifikan antara pembolehubah kerohanian, kesejahteraan dan kualiti hidup.

Merujuk kepada hasil dapatan kajian yang diperolehi, kerohanian dan kesejahteraan mempunyai hubungan secara langsung dan saling mempengaruhi kualiti hidup. Sehubungan dengan itu, untuk meningkatkan kualiti hidup penduduk di daerah Besut dan Kuala Terengganu boleh direalisasikan menerusi

dua pendekatan yang mana program-program yang dijalankan haruslah menitikberatkan lima faktor kualiti hidup tersebut, dan diikuti dengan penambahbaikan faktor-faktor peramal pembolehubah kerohanian dan kesejahteraan.

Abstract of thesis presented to the Senate of University Malaysia Terengganu in
fulfillments of the requirement for the degree of Master of Science

**MODELLING SPIRITUALITY, WELLNESS AND QUALITY OF LIFE
IN BESUT AND KUALA TERENGGANU**

MORLIYATI BINTI MOHAMMAD

2010

**Chairperson : Associate Professor Mahadzirah Mohamad,
Ph.D.**

**Member : Professor Dato' Sulaiman Md. Yassin, Ph.D.
Abdul Manan Ali, MA**

Faculty : Management and Economics

This study is conducted with the aim to identify the predictors' factors for quality of life, wellness and spirituality of the population in Besut and Kuala Terengganu. Spirituality variable was predicted to have a significant relationship with wellness and quality of life variables. This study involved residents who lived in Besut and Kuala Terengganu, and the selection of respondents was carried out using on Quota sampling. Respondents/household selected visited by enumerators and they interviewed one of the selected household members available at that time.

The instrument of measurement for wellness was adapted from Adam et. al., (1997), meanwhile measurement instrument for spirituality was developed based on Neff (2006) and instrument of measurement for quality of life is based on

IRPA Project Study (2004). The demographic variables were self constructed for the present study. The study used factor analysis to identify the predictors' factors for spirituality, wellness and quality of life. Meanwhile, to identify the relationships that arise between the variables, Structural Equation Modelling (SEM) approach was applied with Amos 6.0.

The findings identified five factors that predict quality of life such as infrastructure, social relationship, employment, safety and housing that predict quality of life. Meanwhile, there are four factors which are social factor, intellectual factor, emotional factor and physical factor that predict wellness. For spirituality variable, three factors were identified as predictors which are personal beliefs factor, personal values factor and followed by personal conduct factor. Structural Equation Modelling (SEM) analysis supported the three hypothesis of the study, which shows significant relationship between spirituality, wellness and quality of life variables.

Referring to the findings, spirituality and wellness have a direct relationship and positive influence towards quality of life. Subsequently, to enhance the quality of life of people in Besut and Kuala Terengganu district could be realized through two stages approach by which programmes undertaken should be focused based on the five quality of life factors and followed by improving the predictors' factors for spirituality and wellness variables.